

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА «ЕКОНОМІКА»

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»,
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 «ЕКОНОМІКА»,
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Київ НТУ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА «ЕКОНОМІКА»

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»,
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 «ЕКОНОМІКА»,
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Затверджено
на засіданні Науково-методичної ради
Національного транспортного університету
Протокол № 4 від 21.09.2023 р.
Перший проректор НТУ, професор _____ Олександр ГРИЦУК

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістра для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 051 «Економіка», освітньо-професійна програма «Економіка підприємства» / Укладачі: Л. С. Козак, Н. М. Бондар, А. П. Гречан, О. В. Федорук, В. В. Бойко. Київ: Національний транспортний університет, 2023. 51 с.

У методичних рекомендаціях розглядаються загальні питання організації виконання, оформлення та проведення захисту кваліфікаційних робіт магістрів денної і заочної форм навчання галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» Національного транспортного університету.

Укладачі: **Людмила Козак**, кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри «Економіка» НТУ;
Наталія Бондар, доктор економічних наук, професор, професор кафедри «Економіка» НТУ;
Алла Гречан, доктор економічних наук, професор, професор кафедри «Економіка» НТУ;
Олеся Федорук, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри «Економіка» НТУ;
Вікторія Бойко, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри «Економіка» НТУ.

Відповідальна за випуск: **Людмила Козак**, кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри «Економіка» НТУ

Рецензент: **Олена Ложажевська**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри «Менеджмент» НТУ

© Людмила Козак, 2023 рік
© Наталія Бондар, 2023 рік
© Алла Гречан, 2023 рік
© Олеся Федорук, 2023 рік
© Вікторія Бойко, 2023 рік
© НТУ, 2023 рік

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2 ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА	9
2.1 ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА	9
2.2 ВИБІР ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА	9
2.3 ЗБІР ТА ОБРОБКА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	10
3 СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА ...	11
4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА	17
4.1 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	17
4.2 ПРАВИЛА ПОДАННЯ ІЛЮСТРАЦІЙ В КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ РОБОТІ МАГІСТРА.....	19
4.3 ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ТАБЛИЦЬ В КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ РОБОТІ МАГІСТРА ...	20
4.4 ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПОДАННЯ ФОРМУЛ, ПРИМІТОК, ВІНОСОК, ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА В КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ РОБОТІ МАГІСТРА.....	22
4.5 ОФОРМЛЕННЯ ПЕРЕЛІКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ДОДАТКІВ У КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ РОБОТІ МАГІСТРА	25
4.6 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	25
5 РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА	27
5.1 ОФОРМЛЕННЯ ВІДГУКУ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА ТА ПОДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА НА РЕЦЕНЗУВАННЯ.....	27
5.2 ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	28
6 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА ...	30
7 ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ НАПИСАННІ ТА ОФОРМЛЕННІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	31
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32
ДОДАТКИ.....	36

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна робота магістра є самостійним кваліфікаційним навчально-науковим дослідженням здобувача вищої освіти, яке виконується на завершальному етапі навчання в університеті для отримання освітнього ступеня «магістр».

Підготовка кваліфікаційної роботи магістра має на меті:

– систематизацію, закріплення та розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності, застосування цих знань при розв'язанні конкретних завдань;

– розвиток навичок самостійної роботи, оволодіння методикою дослідження при розв'язуванні проблем і питань, що порушуються у кваліфікаційній роботі магістра;

– з'ясування підготовленості здобувачів вищої освіти до самостійної роботи в сучасних умовах.

Виконання кваліфікаційної роботи магістра передбачає вирішення наступних завдань:

– поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих під час навчання теоретичних знань здобувача вищої освіти;

– виявлення здатності здобувача вищої освіти обрати і проаналізувати наукову або практичну проблему, зробити теоретичні висновки й узагальнення на основі сучасних методологічних засад фахового напрямку, застосувати знання при вирішенні конкретних наукових та виробничих (фахових) завдань, обґрунтувати практичні рекомендації;

– напрацювання і поглиблення навичок самостійної роботи з літературними джерелами, методичними та інструктивними матеріалами, а також оволодіння методикою досліджень;

– вивчення та осмислення досвіду професійної діяльності за сучасних умов;

– визначення рівня професійної компетентності випускника як його здатності до самостійної практичної роботи, творчого вирішення фахових завдань.

Процес написання кваліфікаційної роботи магістра зі спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-професійна програма «Економіка підприємства») спрямований на формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Спеціальні компетентності, визначені закладом вищої освіти (ЗСК):

ЗСК12. Здатність реалізувати управлінські рішення щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємств дорожньо-транспортного комплексу

ЗСК13. Здатність визначати пріоритетні напрями інноваційного розвитку підприємств дорожньо-транспортного комплексу.

ЗСК14. Здатність збирати, структурувати та аналізувати початкові якісні та

кількісні дані, необхідні для розрахунку соціально-економічних показників економічних систем та обґрунтування управлінських рішень.

ЗСК15.Здатність управляти грошовими потоками, прибутком і активами підприємств дорожньо-транспортного комплексу.

ЗСК16.Здатність розробляти та реалізовувати соціально-відповідальні проекти та програми для забезпечення сталого розвитку бізнес-структури.

Результати навчання (ПРН):

ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН7.Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН9.Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПРН11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПРН15. Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

Результати навчання, визначені закладом вищої освіти (ЗРН):

ЗПРН16. Оцінювати стан та тенденції економічних явищ і процесів, що формують зовнішнє і внутрішнє середовище функціонування підприємства дорожньо-транспортного комплексу

ЗПРН17. Продувати нові рішення щодо розвитку підприємств дорожньо-транспортного комплексу та впроваджувати їх.

ЗПРН18. Оцінювати за різними параметрами діяльність підприємств дорожньо-транспортного комплексу та робити відповідні висновки для розроблення та впровадження стратегічних планів розвитку

ЗПРН19 Визначати (виявляти) взаємозв'язки і координувати взаємодію функціональних сфер підприємства дорожньо-транспортного комплексу.

Кваліфікаційна робота магістра є завершенною та самостійною розробкою студента, яка носить науково-практичний характер і виступає останнім етапом підготовки фахівця в галузі економіки підприємства. Виконується індивідуально після засвоєння передбачених планом для відповідного освітнього ступеня навчальних дисциплін. Кваліфікаційна робота магістра спрямована на закріплення здобутих знань з дисциплін відповідного освітнього ступеня, адаптацію теоретичних моделей і практичного досвіду для вирішення конкретних завдань в галузі економіки підприємства.

Кваліфікаційна робота магістра має науково-практичну орієнтацію і головним завданням є виконання наукового аналізу економічної проблеми, пов'язаної з предметом дослідження, та розробка рекомендацій щодо покращення результатів його функціонування. Важливим критерієм оцінки є наявність елементів наукової новизни.

Кваліфікаційна робота магістра повинна відповідати наступним вимогам:

- ✓ характеризуватися внутрішньою цілісністю, логічністю та аргументованістю викладеного матеріалу;
- ✓ відображати процес та результати самостійного наукового дослідження;
- ✓ містити комплексний аналіз досліджуваної проблеми, розробку теоретичних засад та практичних рекомендацій з підвищення ефективності діяльності підприємств;
- ✓ базуватися на спеціальних методах економічних досліджень, таких як методи збору та узагальнення інформації, аналізу, прогнозування, моделювання тощо;
- ✓ містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення економічної діяльності підприємств;
- ✓ мати належне оформлення та всі необхідні супровідні документи;

✓ бути повністю завершеною і поданою на кафедру в термін, який відповідає графіку навчального процесу спеціальності.

Атестація здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра.

Атестація осіб, які здобувають ступінь магістра, здійснюється *екзаменаційною комісією*, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до положення про екзаменаційну комісію, затвердженого вченою радою закладу вищої освіти.

Кваліфікаційна робота магістра має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної складної задачі або проблеми в економічній сфері, що потребує досліджень та/або інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

У кваліфікаційній роботі магістра не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та списування.

Кваліфікаційна робота магістра має бути оприлюднена на офіційному сайті або в репозитарії закладу вищої освіти. Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства.

В основу розробки «Методичних рекомендацій» покладено стандарти вищої освіти, Положення про організацію освітнього процесу в НТУ, Положення про випускні кваліфікаційні роботи в Національному транспортному університеті, Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії НТУ, Положення про систему забезпечення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в НТУ, Положення про репозитарій академічних текстів НТУ та інших нормативно-правових актів.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

2.1 ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Алгоритм виконання кваліфікаційної роботи магістра включає наступні етапи:

1. Вибір теми роботи (з науковим керівником) та затвердження її на засіданні кафедри.
2. Розробка плану роботи та видача завдання науковим керівником.
3. Опрацювання нормативно-правових документів, літературних джерел, систематизація фактичних даних з підприємства.
4. Виконання кваліфікаційної роботи магістра за розділами.
5. Поточний контроль виконання кваліфікаційної роботи магістра.
6. Підготовка доповіді та ілюстративного матеріалу для захисту кваліфікаційної роботи магістра.
7. Подання роботи для перевірки на наявність академічного плагіату.
8. Попередній захист кваліфікаційної роботи магістра на кафедрі та отримання дозволу на захист роботи в екзаменаційній комісії.
9. Завершення оформлення роботи та її брошурування.
10. Одержання відгуку наукового керівника.
11. Одержання рецензії на кваліфікаційну роботу магістра.
12. Оформлення допуску до захисту кваліфікаційної роботи магістра завідувачем кафедри.
13. Захист кваліфікаційної роботи магістра.

2.2 ВИБІР ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Керівники кваліфікаційних робіт магістрів (зі складу викладачів кафедри економіки) мають орієнтувати студентів на дослідження актуальних проблем сучасної економічної науки та практики, заохочувати ініціативу і вияв власних наукових інтересів студента. При виборі теми дослідження студентам доцільно керуватися різними мотивами, зокрема уподобаннями і науковими інтересами; наявністю теоретичної бази; обізнаністю з проблемою та її актуальністю; своїм майбутнім фахом; можливістю отримання при впровадженні ефективних соціально-економічних результатів. Вибрана тема погоджується з науковим керівником. Подальше її коригування можливе лише з дозволу наукового керівника при достатньому обґрунтуванні цих змін студентом.

Теми кваліфікаційних робіт магістрів, що пропонуються для виконання, розробляються кафедрою «Економіка», щорічно коригуються та уточнюються з урахуванням змін, що відбуваються в економічній науці та практиці (*додаток*

А). Студент може запропонувати свою тему кваліфікаційної роботи магістра, яка має бути узгоджена з науковим керівником. Темі повинні відповідати спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»).

Студенти, ознайомившись із запропонованими напрямками досліджень, формулюють тему кваліфікаційної роботи магістра та звертаються із заявою на кафедру «Економіка» про її затвердження. Завідувач кафедри відповідно до поданих заяв розподіляє теми і виконавців за науковими керівниками, враховуючи прохання студентів про призначення їм керівника, наукові інтереси професорсько-викладацького складу кафедри та обсяг навчальних годин, виділених для керівництва кваліфікаційними роботами магістрів.

Потім виконавці кваліфікаційних робіт магістрів з науковими керівниками уточнюють кінцевий варіант назви теми роботи та її обґрунтування, а також розроблений план. Після схвалення тема і план роботи разом з обґрунтуванням подаються для затвердження на засідання кафедри. Після цього теми кваліфікаційних робіт магістрів та їх наукові керівники затверджуються наказом ректора університету.

Обов'язковою передумовою якісного виконання дослідження є робота за календарним планом. Розробка календарного плану виконання кваліфікаційної роботи магістра здійснюється студентом за участі наукового керівника. Після затвердження теми керівник видає студенту завдання за встановленою формою. Кожен виконавець зобов'язаний чітко дотримуватися визначених завданням термінів здачі закінченої роботи.

2.3 ЗБІР ТА ОБРОБКА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Вивчення літератури краще розпочати з робіт, опублікованих у поточному році, та поступово переходити до праць, надрукованих у попередні роки. Така послідовність звільняє від дублювання та полегшує вивчення питань теми з урахуванням вимог сучасності. Також у процесі роботи над літературою необхідно робити виписки (конспекти), що містять найважливіші визначення, аргументи, факти та статистичні дані, які дають можливість робити певні висновки з проблем, що вивчаються. Зібраний матеріал необхідно згрупувати і, якщо можливо, скласти таблиці. Крім таблиць пропонується використовувати графіки, діаграми та схеми, що дозволять більш наочно ілюструвати процеси і закономірності, які розглядаються у кваліфікаційній роботі магістра.

У процесі вивчення теми кваліфікаційної роботи магістра рекомендується залучати так звані першоджерела – фундаментальні праці знаменитих економістів, які вплинули на формування сучасних теоретичних концепцій з економіки підприємства. Вивчаючи літературу, не намагайтеся тільки

запозичити матеріал. Паралельно обдумайте знайдену інформацію. Цей процес має тривати протягом усієї роботи над обраною темою, тоді власні думки, які виникли під час ознайомлення із чужими працями, стануть основою для отримання нового наукового знання.

При підборі й опрацюванні наукової літератури слід враховувати:

- ❖ список використаних джерел повинен містити не менше 50 найменувань;
- ❖ допустиме використання інтернет-джерел, проте їх точну інтернет-адресу слід відображати у списку використаних джерел, інтернет-джерела не повинні складати більшої частини опрацьованої літератури (за винятком електронної версії періодичних видань);
- ❖ варто зосередити увагу на роботі з фаховими виданнями, тематичними підручниками, посібниками, уникати використання газетних статей публіцистичного характеру;
- ❖ обов'язковим є використання нових актуальних праць, датованих останніми 2–3 роками на час написання кваліфікаційної роботи магістра;
- ❖ використання іншомовних джерел підвищує інформативну й аналітичну цінність кваліфікаційної роботи магістра.

3 СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Структура кваліфікаційної роботи магістра визначається завданнями і проблематикою дослідження. Кваліфікаційна робота магістра повинна містити:

- ✓ титульний аркуш;
- ✓ завдання на кваліфікаційну роботу магістра;
- ✓ анотацію (українською та англійською мовами);
- ✓ перелік умовних позначень (у разі потреби);
- ✓ зміст;
- ✓ вступ;
- ✓ основну частину;
- ✓ висновки;
- ✓ перелік джерел посилання;
- ✓ додатки.

Титульний аркуш вважається першою сторінкою кваліфікаційної роботи магістра. Бланк для оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи магістра, яка виконується студентами факультету економіки та права наведено у *додатку Б*.

Завдання на виконання кваліфікаційної роботи магістра оформляється, як правило, на стандартному бланку, виконаному на двох сторінках аркуша, і розміщується після титульного аркуша (*додатки В, Г*).

Для ознайомлення зі змістом та результатами кваліфікаційної роботи магістра подається державною та англійською мовами *анотація* – узагальнений короткий виклад її основного змісту відповідно до встановленого зразка. В анотації кваліфікаційної роботи магістра мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та наявності практичного значення.

В анотації також вказуються:

- прізвище та ініціали здобувача освітнього ступеня магістра;
- назва кваліфікаційної роботи магістра;
- спеціальність (шифр і назва), освітньо-професійна програма;
- найменування закладу вищої освіти, у якому здійснювалася підготовка;
- місто, рік.

Анотація може подаватися також третьою мовою, пов'язаною з предметом дослідження.

Анотація до кваліфікаційної роботи магістра подається українською та англійською мовою обсягом 2100–2300 друкованих знаків (*додаток Д*).

Наприкінці анотації наводяться ключові слова відповідною мовою. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту кваліфікаційної роботи магістра, відображати тематику дослідження і забезпечувати тематичний пошук роботи. Кількість ключових слів становить від п'яти до десяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок через кому.

Перелік умовних позначень (у разі потреби). Якщо у кваліфікаційній роботі магістра вжито специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення, то їх перелік може бути поданий окремим списком, який розміщують перед змістом. Перелік друкують двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, а справа – їх детальне розшифрування. Якщо в кваліфікаційній роботі магістра окремі умовні позначення повторюються менше трьох разів, то їх до такого переліку не включають, але розшифровують у тексті (в дужках) при першому згадуванні.

Зміст містить найменування й номери початкових сторінок усіх складових частин кваліфікаційної роботи магістра: вступу, розділів та підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Зразок оформлення *змісту кваліфікаційної роботи магістра* наведено у *додатку Е*.

Вступ має розкривати сутність і стан вивчення наукової проблеми та її значущість, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Оформлення вступу здійснюється після закінчення написання всіх розділів, висновків та пропозицій. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2–3 сторінки. У вступі подають загальну характеристику кваліфікаційної роботи магістра у рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з вже існуючими підходами до розв'язання проблеми чітко, аргументовано обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку транспортної галузі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами (за наявності). Коротко вказують зв'язок вибраного напрямку дослідження з науково-дослідною роботою кафедри економіки, а також з галузевими планами та програмами.

Наприклад, кваліфікаційну роботу магістра виконано відповідно до теми науково-дослідної роботи кафедри економіки Національного транспортного університету «Сучасна парадигма інноваційного розвитку транспортного комплексу України (2021-2025 рр.)».

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи магістра – це той результат, на досягнення якого спрямоване наукове дослідження. Мета дослідження має бути пов'язана із темою кваліфікаційної роботи магістра. При формулюванні мети не рекомендується вживати слова «вивчення...», «дослідження...», «аналіз...», «оцінка...», оскільки вони вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету дослідження.

Наприклад, мету для теми «Оцінювання конкурентоспроможності підприємств транспорту» можна сформулювати наступним чином: узагальнення теоретичних і методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо оцінки і забезпечення конкурентоспроможності підприємства транспортної сфери в сучасних умовах господарювання.

Мета кваліфікаційної роботи магістра реалізується через конкретні завдання, які не повинні формулюватись як глобальні, а мають деталізувати мету дослідження. Завдання можуть бути як теоретично-пошукові, так і прикладні. Формулювати завдання дослідження рекомендується у формі переліку конкретних засобів досягнення мети: «проаналізувати», «узагальнити», «визначити», «встановити», «обґрунтувати», «розробити» тощо. Опис розв'язання цих завдань повинен скласти зміст розділів кваліфікаційної роботи магістра. Вирішення поставлених завдань стисло подається у висновках до відповідних розділів, а досягнення мети – у загальних висновках роботи.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт дослідження – це процес або явище у сфері міжнародної економіки, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне та часткове. В об'єкті дослідження виділяється та його частина, що становить предмет дослідження, на який спрямовується основна увага студента. Предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи магістра.

Наприклад, об'єктом для обраної нами теми буде процес оцінювання конкурентоспроможності підприємства; предметом – теоретичні і

методологічні засади, принципи, методи і практичні аспекти оцінки конкурентоспроможності підприємства транспортної сфери; науково-методичне забезпечення оцінювання конкурентоспроможності підприємств транспорту.

Методи дослідження. Вирішення поставлених у магістерській роботі завдань необхідно здійснювати з використанням таких методів: загальнонаукові методи (аналогія, системний аналіз, формалізація); методи логічної абстракції (аналіз і синтез, індукція та дедукція); економіко-математичні методи (факторний, системно-структурного аналізу); методи економіко-статистичного аналізу (табличний, графічний, групування, класифікації, спостереження, матричний); методи експертної оцінки (ранжирування, порівняння, оцінювання, опитування); методи моделювання.

Інформаційна база дослідження. Вказують теоретичну й методологічну базу дослідження: закони України, постанови Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, інші нормативні документи, теоретичні висновки й узагальнення вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, що містяться в монографіях, спеціальній та періодичній літературі.

Наукова новизна одержаних результатів. Обов'язковим елементом вступу кваліфікаційної роботи магістра є наукова новизна отриманих результатів. Найважливіші результати кваліфікаційної роботи магістра, які характеризують її новизну, розкривають особистий внесок автора в дослідження, подаються у формі переліку. Кожне наукове положення чітко формулюють, виокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко й однозначно. При формулюванні наукової новизни рекомендується використовувати такі вирази: «вперше досліджено...», «створено концепцію...», «визначено...», «вперше здійснено...», «розроблено...», «обґрунтовано...», «удосконалено...», «встановлено...», «зроблено оцінку...», «сформульовано...», «здійснено прогноз...», «створено...», «проранжовано...», «перевірено...» тощо.

Практичне значення одержаних результатів. Практична значущість може полягати у публікації основних результатів дослідження в наукових статтях; використанні наукових розробок на підприємствах чи установах; використанні результатів дослідження для підготовки методичних документів, у навчальному процесі тощо.

Апробація результатів (за наявності). Вказується на яких наукових конференціях оприлюднені результати досліджень, викладені у роботі.

Основна частина кваліфікаційної роботи магістра складається з розділів та підрозділів. Кожний розділ починається з нової сторінки. Наприкінці кожного розділу подається висновок із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

Основну частину роботи рекомендується поділити на *три розділи: теоретичний, аналітичний та рекомендаційний*. У межах кожного розділу, як правило, виділяють від двох до п'яти підрозділів, що мають відображати логічну послідовність дослідження й розроблення власних пропозицій.

У *першому (теоретичному) розділі* висвітлюють теоретичний та методичний аспекти обраної теми, які є результатом ґрунтовного аналізу та критичної оцінки наукової літератури.

В цьому розділі можна окреслити основні етапи розвитку наукової думки за обраною проблемою, щоб краще зрозуміти та визначити тенденції розвитку досліджуваного явища чи процесу. Варто також показати законодавче та нормативне забезпечення досліджуваної проблеми, здійснити аналіз статистичних матеріалів, які характеризують рівень вирішення проблеми. Доцільно проаналізувати зарубіжний досвід організації досліджуваного явища чи процесу та обґрунтувати доцільність його використання у вітчизняних умовах. В окремому підрозділі першого розділу викладаються методи та засоби аналізу, які використовуються в наступних розділах роботи.

Рекомендований обсяг першого розділу – 25–30 сторінок.

У *другому (аналітичному) розділі* автор повинен виконати практичне дослідження та провести аналіз досліджуваних питань на прикладі конкретної (чи декількох) господарюючої структури, опираючись на бухгалтерські та статистичні дані.

У розділі подається:

- характеристика підприємства, його організаційна структура;
- аналіз техніко-економічних показників діяльності підприємства;
- аналіз показників, які характеризують стан об'єкта дослідження, їх динаміка та структура (*наприклад, аналіз показників конкурентоспроможності підприємства*).

Розділ повинен містити аналіз фактичних даних, які відображають результати діяльності підприємства за останні 3-5 років. Результати аналізу доцільно представляти у вигляді таблиць, графіків, діаграм, схем. Наведені у другому розділі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, блок-схеми, алгоритми, розрахункові моделі, які визначають сутність економічних процесів, мають супроводжуватись відповідними поясненнями і, найголовніше, створювати об'єктивну базу для виявлення невикористаних резервів у діяльності предмета дослідження.

Рекомендований обсяг другого розділу становить 25–30 сторінок.

Питанням усунення виявлених у предметі дослідження недоліків присвячується третій розділ роботи. У *третьому (рекомендаційному) розділі* автор повинен визначити основні напрями поліпшення стану підприємства на ринку транспортних послуг; дати конкретні економічно обґрунтовані пропозиції щодо усунення виявлених недоліків в діяльності підприємства,

визначити резерви підвищення ефективності господарської діяльності підприємства на базі сучасної економічної науки.

Невід’ємною частиною обґрунтування запропонованих автором заходів є розрахунок їх ефективності з докладним описом та розшифруванням, наприклад: за рахунок чого на підприємстві збільшиться прибуток, поліпшаться умови праці, зменшаться витрати, підвищиться конкурентоспроможність тощо.

Рекомендований обсяг третього розділу – 20–25 сторінок.

У *висновках* необхідно послідовно, тезисно викласти узагальнені результати проведеного теоретичного та аналітико-рекомендаційного дослідження, обґрунтувати їх достовірність, практичну цінність і зазначити, наскільки повно вирішено завдання та чи досягнуто мети кваліфікаційної роботи магістра. Рекомендований обсяг цієї частини роботи – 2–3 сторінки.

Перелік джерел посилання повинен містити всі інформаційні джерела, які були опрацьовані у процесі написання роботи (не менше 50 найменувань).

У *додатках* наводиться допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття основного тексту роботи: таблиці допоміжних цифрових даних, зокрема матеріали бухгалтерської та статистичної звітності підприємства; допоміжні розрахунки, які проводилися за допомогою обчислювальної техніки; інструкції та методики вирішення певних проблемних питань. На всі додатки мають бути зроблені посилання в основному тексті роботи.

4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

4.1 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Кваліфікаційна робота магістра оформляється відповідно до державних стандартів України ДСТУ 3008:2015 Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення; ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання; ДСТУ 3582:2013 Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила; ДСТУ 7093:2009 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами.

Кваліфікаційну роботу магістра друкують за допомогою комп'ютерного принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом. Можна також подати таблиці та ілюстрації на аркушах формату А3.

Текст друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким з однаковою щільністю тексту, рядок – чорного кольору середньої жирності.

Абзацний відступ має бути однаковий упродовж усього тексту кваліфікаційної роботи магістра й дорівнювати п'яти знакам.

Відстань між заголовком і подальшим або попереднім текстом має бути не менше ніж два міжрядкових інтервали. Відстань між основами рядків заголовка, а також між двома заголовками приймають такою, як у тексті роботи.

Друкарські помилки, описки та графічні неточності, виявлені в процесі написання кваліфікаційної роботи магістра, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою та нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту. Допускається наявність не більше двох виправлень на одній сторінці.

Текст основної частини кваліфікаційної роботи магістра поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи магістра «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами напівжирним шрифтом без крапки в кінці симетрично до тексту. *Заголовки підрозділів* – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. *Заголовки пунктів* друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розбивку в підбір до тексту. В кінці таким чином надрукованого заголовка ставиться крапка. Кожну

структурну частину кваліфікаційної роботи магістра починають з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака «№». Першою сторінкою кваліфікаційної роботи магістра є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, не проставляючи на ньому номер. Наступні сторінки нумерують у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини кваліфікаційної роботи магістра, як зміст, вступ, висновки, перелік використаних джерел не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини кваліфікаційної роботи магістра, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: «1 ВСТУП» або «Розділ 4 ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу крапку не ставлять, наприклад, «2.3» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера крапку не ставлять, наприклад, «1.3.2» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Ілюстрації й таблиці слід подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках кваліфікаційної роботи магістра, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад, «Рисунок 1.2» (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в кваліфікаційній роботі магістра подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад, «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). У разі поділу таблиці на частини дозволено її головку чи боковик замінити відповідно номерами колонок або рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами в першій частині таблиці. Слово «Таблиця 1.2» подають лише один раз над першою частиною таблиці. Над іншими частинами таблиці з абзацного відступу друкують «Продовження таблиці 1.2» без повторення її назви.

Формули в кваліфікаційній роботі магістра (якщо їх більше однієї) нумерують в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і

порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери пишуть біля правого берега аркуша в одному рядку з відповідною формулою в круглих дужках, наприклад, «(2.1)» (перша формула другого розділу).

Наукові тексти відзначаються великою кількістю *перерахувань (переліків)*, які складаються як із закінчених, так і незакінчених фраз. Незакінчені фрази пишуться з маленьких літер і позначаються арабськими цифрами або маленькими літерами з напівкруглою дужкою, що закривається. Є два варіанти оформлення таких фраз. Перший варіант: перерахування складаються з окремих слів (або невеликих фраз без розділових знаків всередині), які пишуть у підбір з іншим текстом і відокремлюють один від одного комою. Другий варіант: перерахування складаються з розгорнутих фраз з власними розділовими знаками. Тоді частини перерахування найчастіше пишуться з нового рядка і відокремлюються один від іншого крапкою з комою. Коли частини перерахування складаються із закінчених фраз, вони пишуться з абзацних відступів, починаються з великих літер і відокремлюються один від одного крапкою.

У разі розвиненої та складної ієрархії переліків дозволено користуватися можливостями текстових редакторів автоматичного створення нумерації переліків (наприклад, цифра – літера – тире).

Кваліфікаційну роботу магістра необхідно ретельно вчитати. Всі помилки й описки потрібно виправити.

4.2 ПРАВИЛА ПОДАННЯ ІЛЮСТРАЦІЙ В КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ РОБОТІ МАГІСТРА

У кваліфікаційній роботі магістра кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними – підрисунковими підписами. Підпис під ілюстрацією має такі основні елементи: найменування графічного сюжету, що позначається словом «Рисунок»; порядковий номер ілюстрації, який вказується без знака номера арабськими цифрами; тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст зі стислою характеристикою зображеного.

Осі координат графіка викреслюють суцільними лініями. На кінцях координатних осей стрілок не ставлять. На координатних осях вказують умовні позначення та розмірності відкладених величин у прийнятих скороченнях. На графіку слід писати лише умовні літерні позначення, запроваджені в тексті. Багатослівні підписи замінюють цифрами, а розшифровку наводять у підрисунковому підпису. Якщо крива, зображена на графіку, займає невеликий простір, то для економії місця числові поділки на осях координат можна починати не з нуля, а обмежувати тими значеннями, в межах яких розглядається дана функціональна залежність.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї,

розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках «(рис. 2.1)», звороту типу «...як це видно з рис. 2.1» чи «... як це показано на рис. 2.1».

Приклад оформлення ілюстрації

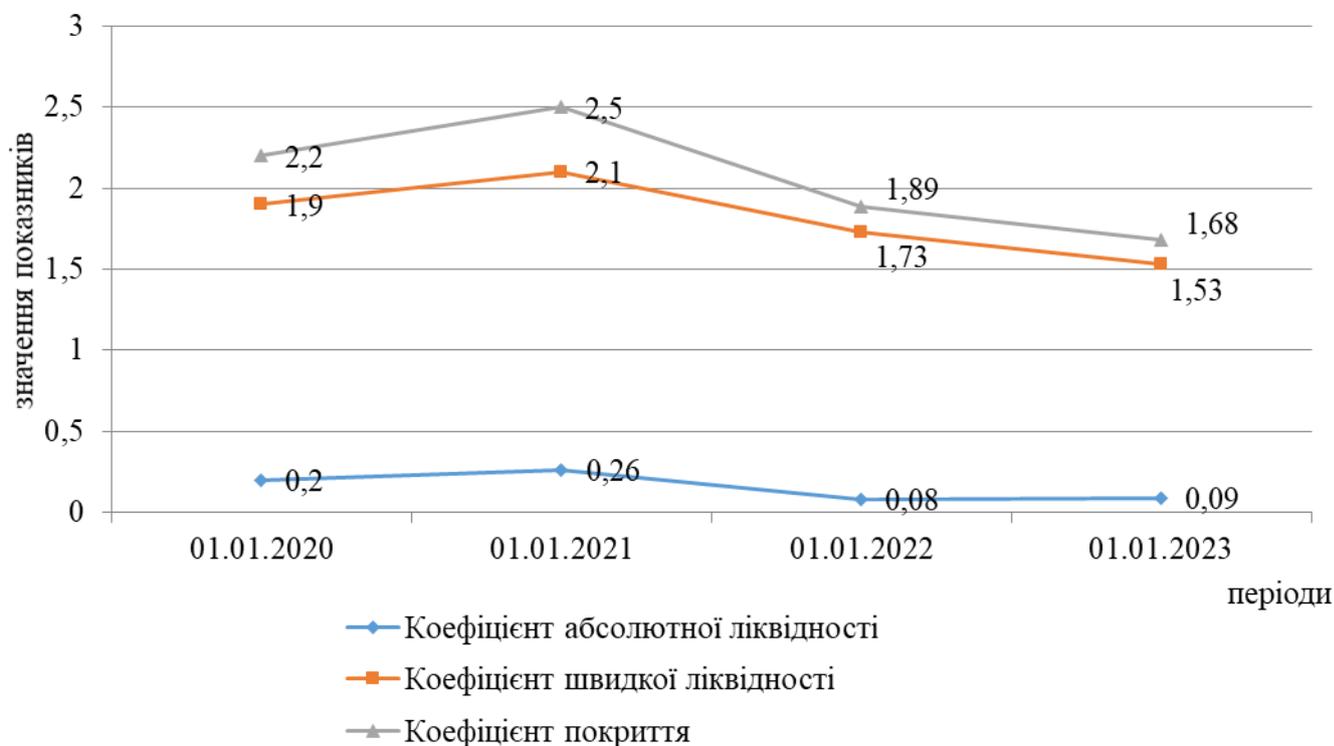

Рисунок 2.1 – Динаміка показників поточної платоспроможності підприємства

4.3 ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ТАБЛИЦЬ В КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ РОБОТІ МАГІСТРА

Цифровий матеріал, коли є потреба у зіставленні певних показників, як правило, оформлюють у таблиці. Зазвичай таблиця складається з таких елементів: порядкового номера і тематичного заголовка, боковика, заголовків вертикальних граф (головки), горизонтальних рядків і вертикальних граф (основної частини, тобто прографки). Назву таблиці друкують з великої літери та розміщують над таблицею з абзацного відступу.

Заголовок кожної графи в головці таблиці має бути якомога коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф, одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються. Боковик, як і головка, вимагає лаконічності. Повторювані слова тут також виносять в об'єднувальні рубрики; загальні для всіх заголовків боковика слова розміщують у заголовку над ним.

У прографці повторювані елементи, які стосуються всієї таблиці, виносять в тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщують так, щоб їх класи збігалися; неоднорідні – посередині графи; лапки використовують тільки замість однакових слів, які стоять одне під одним.

Заголовки граф пишуть з великої літери, підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком, та з великої, якщо вони є самостійними.

Приклад оформлення таблиці

Таблиця 2.1 – Товарна структура зовнішньої торгівлі України у 2022 році

Назва товарів згідно з УКТ ЗЕД	Експорт			Імпорт		
	тис. дол. США	у % до 2021	у % до загального обсягу	тис. дол. США	у % до 2021	у % до загального обсягу
1	2	3	4	5	6	7
Усього	44148774,6	64,9	100,0	55273492,5	75,9	100,0
у тому числі						
Продукти тваринного походження	1472435,5	109,5	3,3	1174848,8	73,7	2,1
Продукти рослинного походження	13478480,9	86,7	30,5	1926622,1	90,4	3,5
Жири та олії	5949360,7	84,5	13,5	293881,0	66,2	0,5
Готові харчові продукти	2496966,0	65,9	5,7	2554735,0	71,4	4,6
Мінеральні продукти	4323469,3	51,4	9,8	13112098,6	87,6	23,7
Продукція хімічної промисловості	1287184,2	45,7	2,9	6302747,3	64,7	11,4
Полімерні матеріали	470206,4	42,6	1,1	3247150,3	67,4	5,9
Шкури	104482,9	63,1	0,2	240494,2	80,1	0,4
Деревина	1885422,0	94,0	4,3	197576,6	44,7	0,4
Маса з деревини	277514,1	52,0	0,6	760245,1	68,3	1,4
Текстильні матеріали	671545,0	77,6	1,5	2482989,1	93,3	4,5
Взуття, головні убори	175073,2	92,2	0,4	570744,7	99,0	1,0
Вироби з каменю, гіпсу	300657,0	52,9	0,7	659019,0	69,8	1,2
Дорогоцінне каміння	40989,1	31,9	0,1	70187,8	32,0	0,1
Недорогоцінні метали	6004098,5	37,5	13,6	2590689,1	59,2	4,7
Машини, обладнання	3735990,3	71,0	8,5	9181622,5	64,6	16,6
Засоби транспорту	359418,2	53,1	0,8	5629841,0	74,3	10,2
Прилади та апарати	121538,2	71,1	0,3	1172074,3	77,1	2,1
Різні промислові товари	972465,3	77,8	2,2	713212,8	53,1	1,3
Твори мистецтва	1113,3	41,7	0,0	478,3	7,3	0,0

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. У цьому випадку назву розміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини та розміщувати одну над одною в межах тієї самої сторінки. Якщо рядки чи графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку для кожної частини таблиці повторюють її головку, в другому – боковик. Якщо головка громіздка, її можна не повторювати. У такому разі пронумеровують графи і переносять їхню нумерацію на наступну сторінку.

Якщо текст в графі таблиці вживається кілька разів і складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо із двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те саме», а далі лапками. Ставити лапки замість повторюваних цифр, марок, знаків, математичних

символів не слід. Коли цифрові або інші дані в якомусь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

4.4 ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПОДАННЯ ФОРМУЛ, ПРИМІТОК, ВІНОСОК, ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА В КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ РОБОТІ МАГІСТРА

При застосуванні формул потрібно дотримуватися певних техніко-орфографічних правил. Довгі й громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку. Невеликі та нескладні формули, що не мають самостійного значення, розміщують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в послідовності, у якій вони дані у формулі. Значення кожного символу та числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки, наприклад:

Рентабельність продаж обчислюється за формулою:

$$R_n = \frac{\Phi P_{od}}{ЧД} * 100\%, \quad (2.1)$$

де ΦP_{od} – прибуток від операційної діяльності, грн.;

$ЧД$ – чистий дохід від реалізації, грн.

Рівняння та формули треба відділяти від тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули залишають не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його переносять в наступний після знаків рівності, плюс, мінус, множення або ділення.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання в наступному тексті. Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого берега сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формула міститься в рамці, то номер такої формули записують зовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули. Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза.

Формула входить до речення як його рівноправний елемент, тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі. Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна за одною та не

відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

Примітки подають у роботі, якщо є потреба пояснень до тексту, таблиць, рисунків. Примітки подають безпосередньо за текстом, під рисунком (перед його назвою), під основною частиною таблиці (у її межах). Одну примітку не нумерують. Слово «Примітка» друкують кеглем 12 через один міжрядковий інтервал з абзацного відступу з великої літери з крапкою в кінці. У тому самому рядку через проміжок з великої літери друкують текст примітки тим самим шрифтом. Якщо приміток дві та більше, їх подають після тексту, якого вони стосуються, нумерують арабськими цифрами.

Пояснення до окремих даних, наведених у тексті або таблиці, можна оформлювати як *виноски*. Виноски позначають над рядком арабськими цифрами з круглою дужкою, наприклад, ¹⁾. Виноски нумерують у межах кожної сторінки. Дозволено виноску позначати зірочкою (*). Дозволено на одній сторінці тексту застосовувати не більше ніж чотири виноски. Знак виноски проставляють безпосередньо після слова, числа, символу або речення, до якого дають пояснення. Цей самий знак ставлять і перед пояснювальним текстом. Пояснювальний текст виноски пишуть з абзацного відступу: у тексті роботи – у кінці сторінки, на якій зазначено виноску; у таблиці – під основною частиною таблиці, але в її межах. Виноску відокремлюють від основного тексту роботи чи таблиці тонкою горизонтальною лінією завдовжки від 30 мм до 40 мм з лівого берега. Текст виноски друкують кеглем 12 через один міжрядковий інтервал.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу друкованого твору слід наводити *цитати*. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, так як найменше його скорочення може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

- текст цитати починається та закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;
- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати;
- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора та коректним щодо оцінювання його результатів і робити відповідні посилання на джерело;

- цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім: надмірне цитування створює враження компілятивності праці, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу;
- якщо необхідно виявити ставлення автора до окремих слів або думок із цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак запитання.

Коли використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання у кваліфікаційній роботі магістра. *Посилання в тексті на джерела* роблять згідно з їхнім переліком у квадратних дужках, наприклад, «... у працях [1–7]...». Допускається наводити посилання на джерела у виносках, при цьому його оформлення має відповідати бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера.

Наприклад, цитата в тексті: «Транспорт – наріжний камінь європейської інтеграції та життєво важлива сфера для забезпечення трьох із чотирьох свобод спільного ринку, встановлених Римським договором: вільного переміщення людей, послуг і товарів. Транспортна політика – один з перших напрямів спільних політик сьогодення ЄС. Ефективна та стабільна транспортна система – ключовий чинник конкурентоспроможності Європи. Якісні транспортні послуги й інфраструктура – передумова економічного зростання в усіх регіонах ЄС та підтримки внутрішнього ринку, а також сприяння економічній і соціальній згуртованості» [35, с. 283].

Відповідний опис у переліку посилань:

35. Європейський Союз: навч. посіб. / [А.О. Бояр, Н.П. Карпчук, Н.І. Романюк та ін.]. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с.

При посиланні в тексті на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, додатки кваліфікаційної роботи зазначають їх номери. *Наприклад* «...у розділі 2...», «...дивись 2.1. ...», «...за 3.2.1. ...», «... у додатку Б ...».

Посилання на ілюстрації у тексті кваліфікаційної роботи оформляють у вигляді круглих дужок. *Наприклад*: (рис. 1.3) або як зворот типу: «...як це видно з рис.1.3», чи «...як показано на рис.1.3».

На всі таблиці роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено. *Наприклад* «... в табл.1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.2».

Посилання на формули магістерської роботи вказують порядковим номером в дужках, наприклад, у формулі (2.4).

4.5 ОФОРМЛЕННЯ ПЕРЕЛІКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ДОДАТКІВ У КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ РОБОТІ МАГІСТРА

Перелік використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Джерела можна розміщувати в списку одним з таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у кваліфікаційній роботі магістра може оформлятися здобувачем освітнього ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій.

Рекомендований перелік стилів оформлення списку наукових публікацій: MLA (Modern Language Association) style; APA (American Psychological Association) style; Chicago/Turabian style; Harvard style; ACS (American Chemical Society) style; AIP (American Institute of Physics) style; IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style; Vancouver style; OSCOLA; APS (American Physics Society) style; Springer MathPhys Style.

Додатки оформлюють як продовження кваліфікаційної роботи магістра на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожен з додатків починають з нової сторінки. Їм дають заголовки, надруковані вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. Один додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатка за потреби може бути поділений на розділи й підрозділи, пронумеровані у межах кожного додатка: перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – підрозділ 3.1 додатка В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують в межах кожного додатка, наприклад, «Рисунок Д.1.2 – Назва рисунка» – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А.1) – перша формула додатка А.

При оформленні додатків окремою частиною на окремому аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

4.6 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

В процесі підготовки кваліфікаційної роботи магістра до захисту важливе значення треба приділити доповіді та ілюстративному матеріалу у вигляді

рисунків, схем, таблиць, які відображають результати досліджень, основні висновки й пропозиції, що містяться в кваліфікаційній роботі магістра. Метою ілюстративного матеріалу є демонстрація основних положень доповіді. Не можна використовувати як ілюстративний матеріал рисунки, схеми, таблиці, які відсутні у самій роботі.

Кількість аркушів ілюстративного матеріалу для кваліфікаційних робіт магістрів рекомендується у межах 10–12. Кожен аркуш повинен мати заголовки таблиць, рисунків, які наведені на ньому. Приклад оформлення титульного аркуша ілюстративного матеріалу до кваліфікаційної роботи магістра представлено в *додатку Ж*.

Ілюстративний матеріал виконується у вигляді *мультимедійної презентації*, створеної у програмі *Microsoft Office PowerPoint*. Ілюстративний матеріал також друкують за допомогою комп'ютерного принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297 мм). Мультимедійну презентацію необхідно не пізніше ніж за один день до захисту передати на електронному носію інформації секретарю ЕК.

У *додатку З* міститься приклад оформлення аркуша ілюстративного матеріалу до кваліфікаційної роботи магістра.

Сторінки роздавального матеріалу необхідно заповнювати не менше, ніж на 75 %, не використовуючи для цього штучне збільшення масштабів рисунків та розмірів шрифтів і міжрядкових інтервалів.

На перший аркуш ілюстративного матеріалу рекомендується винести у вигляді тексту або таблиці відомості загального характеру про виконану роботу, мету, завдання, новизну, практичну значущість дослідження тощо.

На другому і наступних аркушах ілюстративного матеріалу, як правило, слід розміщувати рисунки, таблиці й окремі фрагменти тексту із кваліфікаційної роботи магістра, що у стислій формі розкривають основний зміст та логічну послідовність виконаної роботи, дозволяють студентіві показати її науково-методичну й практичну значущість.

Назви рисунків і таблиць необхідно розміщувати над рисунком та над таблицею відповідно. При цьому у роздавальному матеріалі слова «Рисунок» і «Таблиця» не рекомендується використовувати, оскільки при посиланнях на них під час захисту роботи ці інформаційні об'єкти можливо однозначно визначити за номером аркуша ілюстративного матеріалу, де вони розміщені.

На одному аркуші допускається розміщувати два або більше інформаційних об'єктів (рисунки, таблиці, фрагменти тексту), які повинні бути розміщені у логічній послідовності посилань на них у доповіді та належати до одного розділу (підрозділу) кваліфікаційної роботи магістра.

Ілюстративний матеріал обов'язково повинен закінчуватися інформацією розрахунково-рекомендаційного характеру за результатами виконаної

кваліфікаційної роботи магістра, зокрема містити вихідні дані, що характеризують запропоновані у роботі заходи (господарські рішення); обґрунтовані рекомендації щодо економічної доцільності; впровадження запропонованих у кваліфікаційній роботі магістра заходів.

5 РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

5.1 ОФОРМЛЕННЯ ВІДГУКУ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА ТА ПОДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА НА РЕЦЕНЗУВАННЯ

Відгук наукового керівника має свідчити про самостійність дослідження, актуальність теми, відповідність змісту роботи плану, містити висновок про можливість допуску кваліфікаційної роботи магістра до захисту перед екзаменаційною комісією, відповідність роботи кваліфікаційним вимогам до спеціальності та можливість присудження студенту освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 051 «Економіка» (освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»).

Як правило, відгук наукового керівника пишеться у довільній формі, у ньому, зокрема, зазначають:

- ❖ відповідність змісту роботи темі, затвердженій завідувачем кафедри, та завданню, узгодженому з науковим керівником;
- ❖ ступінь самостійності виконання кваліфікаційної роботи магістра;
- ❖ повноту та якість розробки теми, логічність, послідовність, аргументованість викладення матеріалу;
- ❖ можливість практичного застосування роботи або окремих її частин;
- ❖ недоліки роботи;
- ❖ об'єктивну якісну оцінку роботи;
- ❖ висновок про те, якою мірою робота відповідає вимогам, що ставляться до кваліфікаційних робіт магістрів за спеціальністю 051 «Економіка» (освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»), і надає можливість присудження автору освітнього ступеня «магістр».

Окрім відгуку наукового керівника, до кваліфікаційної роботи магістра додається *рецензія (додаток К, додаток Л)*.

Рецензентом кваліфікаційної роботи магістра може бути викладач суміжної кафедри Національного транспортного університету, іншого закладу вищої освіти за спорідненою спеціальністю або ж спеціаліст з економіки, який має вищу освіту і стаж практичної діяльності з відповідної спеціальності.

У рецензії повинна бути вказана назва теми роботи та її актуальність; оцінка структури роботи; ступінь розробки теми в цілому й окремих розділів кваліфікаційної роботи магістра; рівень теоретичної підготовки студента та

його вміння використовувати свої знання для вирішення практичних завдань; практична цінність роботи, економічна доцільність прийнятих рішень; недоліки роботи; якість оформлення роботи; ступінь відповідності роботи вимогам вищої школи. У рецензії необхідно вказати посаду, науковий ступінь і вчене звання рецензента. Якщо рецензент працює в іншій організації, то підпис рецензента скріплюється печаткою даної організації.

До попереднього захисту робота має пройти перевірку на академічний плагіат. Процедура проведення перевірки кваліфікаційної роботи на наявність запозичень із текстів, присутніх в базах університету, базах інших вищих навчальних закладів та в Інтернеті наведена у Положенні про випускні кваліфікаційні роботи в Національному транспортному університеті та у Положенні про систему забезпечення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Національному транспортному університеті.

При поданні на кафедру випускної кваліфікаційної роботи автор цієї роботи заповнює і підписує заяву-засвідчення за встановленою формою (*Додаток М*), у якій підтверджує факт відсутності в роботі академічного плагіату. Цією ж заявою автори випускних кваліфікаційних робіт надають дозвіл на розміщення електронної копії своєї роботи в закритому електронному фонді кваліфікаційних робіт НТУ.

5.2 ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Захист кваліфікаційної роботи магістра відбувається у три етапи. Перший етап – поточний контроль, другий етап – попередній захист на кафедрі відповідно до сформованих комісій та списків студентів. Третій етап – захист перед екзаменаційною комісією.

Поточний контроль спрямований на визначення своєчасності виконання етапів кваліфікаційної роботи магістра для усунування запізнь, зволікань або для допомоги студентові в роботі над дослідженням.

Попередній захист кваліфікаційної роботи магістра. За графіком, затвердженим кафедрою «Економіка», відбувається попередній захист кваліфікаційної роботи магістра в комісії, яка складається з викладачів кафедри.

На засіданні комісії, як правило, мають бути присутні наукові керівники кваліфікаційних робіт магістрів.

На попередньому захисті кваліфікаційної роботи магістра студент повинен мати такі матеріали:

- кваліфікаційну роботу магістра, яку буде подано до захисту перед екзаменаційною комісією, (у незброшурованому вигляді) з підписами студента та наукового керівника;

- ілюстративний матеріал, скріплений степлером або підшитий у папку (у трьох примірниках, що вручаються викладачам – членам комісії з попереднього захисту кваліфікаційних робіт магістрів, призначених кафедрою «Економіка»).

Разом з кваліфікаційною роботою подаються матеріали, що характеризують наукову (творчу) і практичну цінність виконаної роботи: статті, тези в наукових збірниках тощо.

На попередній захист студент має підготувати коротку доповідь (на 3–4 хвилини), у якій треба викласти актуальність, мету, завдання роботи, яку він виконував, а також за кожним завданням коротко зазначити, що було зроблено. Наприкінці доповіді студент має повідомити про стан готовності кваліфікаційної роботи магістра.

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які успішно та повною мірою виконали навчальний план, а виконана ними кваліфікаційна робота має задовільний чи високий рівень оригінальності тексту після перевірки на академічний плагіат.

Захист перед екзаменаційною комісією. У процесі підготовки до захисту кваліфікаційної роботи магістра студент має ознайомитися з відгуком наукового керівника і рецензіями, продумати відповіді по суті зроблених зауважень, підготувати доповідь. У доповіді (7–10 хвилин) необхідно коротко викласти зміст роботи (актуальність теми, методика дослідження, стан проблем з теми дослідження і шляхи їх вирішення тощо), вказати основні висновки та пропозиції. Під час доповіді студент повинен використовувати ілюстративний матеріал, поданий для ознайомлення членам ЕК.

Після закінчення доповіді студент має відповісти на запитання членів ЕК і присутніх у залі. Відповідаючи на запитання, випускник може користуватися своєю кваліфікаційною роботою магістра, називати цифрові дані з неї, цитувати окремі місця, посилатися на відповідні розрахунки, таблиці тощо. Відповіді на запитання мають бути чіткими, конкретними, переконливими, теоретично обґрунтованими, а в разі необхідності – підкріплені цифровими даними. Кількість запитань, що задається студенту під час захисту, не регламентується.

Рішення ЕК про оцінку кваліфікаційної роботи магістра, присудження освітнього ступеня та видачу диплома приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням простою більшістю голосів. При рівній кількості голосів оцінка голови ЕК є вирішальною. Рішення ЕК оголошується в той же день після оформлення та підписання протоколів роботи ЕК і залікових книжок студентів. Оцінюючи кваліфікаційну роботу магістра, ЕК враховує зміст доповіді випускника, аргументованість його відповідей на запитання, якість виконання й оформлення кваліфікаційної роботи магістра, її оцінку рецензентами, рівень поточної успішності студента, відгук наукового керівника.

6 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Поточну оцінку якості виконання та попереднього захисту студентом кваліфікаційної роботи магістра виставляють науковий керівник і рецензенти, а підсумкову оцінку за результатами публічного захисту роботи – члени ЕК за відповідними критеріями оцінювання (додаток Н).

У процесі визначення оцінки враховуються такі показники якості виконання та захисту кваліфікаційної роботи магістра:

Змістовні аспекти роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- логічна відповідність структури роботи поставленим цілям і завданням;
- широта й адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених науково-практичних завдань;
- рівень обґрунтованості запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- розвиненість мови викладення роботи та її загальне оформлення.

Якість захисту роботи:

- уміння стисло, послідовно, чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки студента;
- володіння культурою презентації.

Результати захисту кваліфікаційної роботи магістра оцінюються за 100-бальною шкалою із переведенням підсумкової кількості балів у національну шкалу (4-бальну). Кожен член ЕК оцінює підготовку студента в межах від 0 до 100 балів, враховуючи повноту відповідей на питання, якість і зміст кваліфікаційної роботи магістра, оцінки керівника та рецензентів. Підсумкову кількість балів визначають як середнє арифметичне кількості балів кожного члена ЕК. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 - Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Сума балів	Оцінка за шкалою	
	національною	ECTS
90 – 100	відмінно	A
82 – 89	добре	B
74 – 81	добре	C
64 – 73	задовільно	D
60 – 63	задовільно	E
35 – 59	незадовільно	FX
0 – 34	незадовільно	F

7 ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ НАПИСАННІ ТА ОФОРМЛЕННІ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ МАГІСТРІВ

- ✓ Зміст роботи не відповідає плану кваліфікаційної роботи магістра або не розкриває тему повністю чи в її основній частині.
- ✓ Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта.
- ✓ Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відображає специфіки об'єкта та предмета дослідження.
- ✓ Автор не виявив самостійності, робота носить компілятивний характер або є плагіатом.
- ✓ Не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури (за останні п'ять років) з теми дослідження.
- ✓ Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не розкриває ступінь дослідження проблеми.
- ✓ Не простежується позиція автора при аналізі фактичного матеріалу чи дискусійних питань.
- ✓ Загальні висновки роботи не корелюються з характером визначених завдань дослідження.
- ✓ У роботі відсутні посилання на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал.
- ✓ Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту.
- ✓ Ілюстративний матеріал та додатки не несуть безпосереднього змістовного навантаження.
- ✓ Таблиці, діаграми, схеми, подані в тексті, складені не на основі першоджерел, а запозичені з інших досліджень без належного оформлення посилань.
- ✓ Порушено вимоги щодо обсягу кваліфікаційної роботи, допущено диспропорційність у обсязі окремих розділів.
- ✓ Робота оформлена з порушенням вимог, виконана з помилками.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСТУ 3008:2015 Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення. URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf
2. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>
3. ДСТУ 3582:2013 Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила. URL: https://lib.zsmu.edu.ua/upload/intext/dstu_3582_2013.pdf
4. Положення про випускні кваліфікаційні роботи в Національному транспортному університеті. URL: <http://vstup.ntu.edu.ua/polozhennia-vyp-rob.pdf>
5. Положення про систему забезпечення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Національному транспортному університеті. URL: http://vstup.ntu.edu.ua/polozhennyantu_dobroch.pdf
6. Положення про репозитарій академічних текстів Національного транспортного університету. URL: <http://www.ntu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/poloz-pro-repozytarii.pdf>
7. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор - Видавництво, 2016. 378 с.
8. Бондар Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ : Видавництво А.С.К., 2004. 400 с.
9. Васильців Т. Г., Городня Т. А., Заярна Н. М. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2016. 511 с.
10. Ватченко О. Б., Ватченко Б. С., Черевко О. Л. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посібник. Дніпро: Акцент ПП, 2017. 404 с.
11. Галушка З. І., Нафус І. І. Соціальний капітал як економічний ресурс: сутність та умови нагромадження : монографія. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 248 с.
12. Галушка З., Лусте О. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. над. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 288 с.
13. Галушка З. І., Поченчук Г. М. Економіка: теорія і практика: підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
14. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 488 с.
15. Городецька Л. О. Економіка праці і соціально–трудова відносини: навч. посіб. Київ : НАУ, 2011. 432 с.
16. Гукалюк А. Ф., Тепла М. М. Економіка підприємства: термінологічний словник-довідник: навч. посіб. Львів: Ліга-Прес, 2021. 124 с.
17. Дмитрієв І. А., Іванілов О. С., Шевченко І. Ю. Економіка підприємств автомобільного транспорту : підручник. Харків : ФОП Бровін О.В., 2017. 632 с.

18. Дмитрієв І. А., Кирчата І. М., Шершенюк О. М. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
19. Дмитрієв І. А., Левченко Я. С. Транспортне підприємництво : навч. посіб. Харків : ФОП Бровін О.В., 2018. 308 с.
20. Дмитрієв І. А., Левченко Я. С., Шевченко І. Ю. Економіка і бізнес : навч. посіб. Харків : ФОП Бровін О.В., 2018. 316 с.
21. Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. Економіка підприємства : навч. посіб. Харків : ФОП Бровін О.В., 2018. 292 с.
22. Должанський І. З., Загорна Т. О. Бізнес-план : технологія розробки. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 384 с.
23. Економіка підприємства : підручник / Ковальська Л. Л. та ін. ; за ред. Л. Л. Ковальської та І. В. Кривов'язюка Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
24. Економіка підприємства : підручник / Ліпич Л. Г. та ін. ; за ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021.
25. Економіка підприємства : підручник / Мельник Л. Г. Та ін. ; за ред. Л. Г. Мельника. Суми : Університетська книга, 2019. 864 с.
26. Економіка підприємства : підручник / Покропивний С. Ф. та ін. ; за ред. С. Ф. Покропивного. Київ : КНЕУ, 2005. 528 с.
27. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. – 208 с.
28. Європейські стандарти бізнес-планування: навч. посіб. / О. В. Димченко та ін. ; за ред. Димченко О. В. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 142 с.
29. Захарченко В. І., Філіппова С. В., Балахонова О. В. Управління витратами і прибутком в інноваційній діяльності : навч. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 195 с.
30. Зборовська О. М., Дубінський С. В., Новікова К. І. Економіка підприємства: навч. посіб. Дніпропетровськ: Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2014. 228 с.
31. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 728 с.
32. Іванова Н. Ю., Кузнецова Т. К., Соколова Н. М. Управлінська економіка: навч. посіб. Київ : Логос, 2016.
33. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2015. 324 с.
34. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. / Пугач А.М., Демчук Н.І., Довгаль О.В., Крючко Л.С., Тягло Н.В. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2018. 348с.
35. Інноваційний розвиток транспортного комплексу: монографія / О.М. Ложачеська, ..., О.В. Комчатних та ін.; за заг.ред. О.М. Ложачевської. Київ : Міленіум, 2021. 210 с.

36. Комарницький І. Ф., Терлецька Ю. О. Антикризове управління підприємством: теорія та практика: навч. посіб. 3-є вид., без змін. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. 2020. 248 с.

37. Комчатних О. В. Особливості інноваційної діяльності в сфері транспортної логістики. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент». Одеса: МГУ, 2019. № 36. С. 13–20.

38. Костецька І., Ольхівська М., Ольхівський В. Бізнес-планування у системі менеджменту: навч. посіб. Львів ; Дрогобич : Посвіт, 2019. 271 с.

39. Кривов'язнюк І. В. Економічна діагностика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 456 с.

40. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Економічна діагностика: навч. посіб. Київ : «Знання», 2012. 318 с.

41. Лисак О. І., Андреева Л. О., Болтянська Л. О. Економіка підприємства : навч. посіб. Мелітополь : Люкс, 2020. 272 с.

42. Лойко В.В., Макаровська Т.П. Економіка підприємства: навч. посібн. Київ : КНУТД, 2015. 267 с.

43. Македон В. В. Бізнес-планування : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 236 с.

44. Перспективи економічного розвитку та підприємництва в умовах глобалізації : монографія // За ред. Л. С. Козак. Київ : НТУ. 2021. 332 с.

45. Поплавська Ж. В., Криса О. Й. Мікроекономіка. Теорія і практика управлінської економіки : навч. посіб. Київ : Алерта, 2016. 283 с.

46. Посилкіна А. В., Світлична К. С. Економічна діагностика : навч. посіб. Харків : вид-во НФаУ, 2014. 333 с.

47. Посохов І.М., Дюжев В.Г., Сусліков С.В., Тимофеева К.О. Економіка підприємства : навч. посіб. Харків: НТУ «ХП», 2016. 380 с.

48. Пріб К. А., Патица Н. І. Діагностика в системі управління : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2017. 432 с.

49. Рогач С. М., Суліма Н. М., Гуцул Т.А. Економіка підприємства (в схемах і таблицях): навч. посібник. Київ: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 508 с.

50. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К. В. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ: НаУКМА, 2018. 304 с.

51. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : Знання, 2005. 662 с.

52. Сисоліна Н. П., Савеленко Г. В., Василенко Л. П. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: навч. посіб. Кіровоград : Лисенко В. Ф. [вид.], 2015. 280 с.

53. Суліма Н. М., Степасюк Л. М., Величко О. В. Економіка і фінанси підприємства: підручник. Київ : Компринт, 2015. 465 с.

54. Тарасюк Г. М., Шваб Л. І. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : «Каравела», 2011. 432 с.

55. Теорія прийняття рішень : підручник. / Бутко М. П. та ін., ;/ за ред. М. П. Бутка. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 360 с.

56. Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Балан О. Д., Гаврилюк І. П. Економіка праці й соціально-трудова відносини: навч. посіб. Київ: НУБіП України, 2022. 616 с.

57. Управління персоналом та економіка праці: навч. посіб./ за ред. Погорелова М. І.; Харків : Щедра садиба плюс : НТУ «ХП», 2015. – 521 с.

58. Чевганова В. Я., Сосновська О. О., Мінняйленко І. В. Бізнес-діагностика : навч. посіб. Полтава : Полтавський національний університет імені Юрія Кондратюка, 2018. 218 с.

59. Череп А. В., Ярмош. В. В. Економіка підприємства: підручник. Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – 335 с.

60. Череп О. Г. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 548 с.

61. Шевченко Л. С. Стратегічний бізнес-консалтинг : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 302 с.

62. Яркіна Н.М. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.

Електронні джерела

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення: 23.05.2023).

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 23.05.2023).

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 23.05.2023).

4. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 23.05.2023).

5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/> (дата звернення: 23.05.2023).

6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 23.05.2023).

7. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/> (дата звернення: 23.05.2023).

ДОДАТКИ

Додаток А

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ МАГІСТРІВ

СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»

(ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»)

1. Діагностика виробничого потенціалу транспортного підприємства.
Production potential diagnostics of the transport enterprise.
2. Економічна діагностика стану транспортного підприємства.
Economic diagnostics of the transport enterprise condition.
3. Економічна оцінка інноваційної діяльності підприємства.
Economic valuation of the enterprise innovation activity.
4. Кадрова політика підприємства та її удосконалення в сучасних економічних умовах.
Personnel policy of the enterprise and its improvement in current economic conditions.
5. Механізм прийняття стратегічних рішень на підприємстві в умовах мінливого зовнішнього середовища.
Strategic decision-making mechanism at the enterprise under changeable external environment.
6. Обґрунтування виробничої стратегії підприємства та заходів щодо її реалізації.
Justification for the manufacturing strategy of an enterprise and measures for its implementation.
7. Обґрунтування господарських рішень в умовах ризику на підприємстві.
Justification for economic decisions under risk conditions at the enterprise.
8. Обґрунтування напрямів розвитку виробничого потенціалу на підприємстві.
Justification for development directions of the production potential at the enterprise.
9. Обґрунтування стратегії розвитку підприємства в умовах динамічного зовнішнього середовища.
Justification for the enterprise development strategy under the dynamic external environment.
10. Оцінювання економічної безпеки діяльності підприємств транспорту.
Evaluation of the economic security of activity of transport enterprises.
11. Оцінювання економічної стійкості підприємств транспорту.
Evaluation of economic sustainability of transport enterprises.
12. Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства транспорту.
Evaluation of the investment attractiveness of the transport enterprise.

13. Оцінювання конкурентоспроможності підприємств транспорту.
Evaluation of the competitiveness of transport enterprises.
14. Оцінювання ринкової вартості транспортного підприємства.
Evaluation of the market price of the transport enterprise.
15. Оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства.
Evaluation of the investment potential of the enterprise.
16. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства.
Evaluation of the innovation potential of the enterprise.
17. Оцінювання економічного потенціалу підприємства.
Evaluation of the economic potential of the enterprise.
18. Оцінювання фінансового потенціалу підприємства
Evaluation of the financial potential of the enterprise.
19. Підвищення ефективності використання кадрового потенціалу підприємства.
Improving of the efficiency of the enterprise personnel potential.
20. Розробка антикризової програми діяльності підприємства та заходів щодо її реалізації.
Elaboration of the anti-crisis programme for enterprise activities and measures for its implementation.
21. Розробка економічної стратегії підприємств транспорту.
Elaboration of the economic strategy for transport enterprises.
22. Розробка інвестиційної політики транспортного підприємства.
Elaboration of the investment policy for transport enterprises.
23. Розробка інвестиційної стратегії автотранспортного підприємства.
Elaboration of the investment strategy for auto-transport enterprises.
24. Розробка системи управління витратами підприємства.
Elaboration of the enterprise cost management system.
25. Розробка стратегії підвищення прибутковості діяльності підприємства.
Elaboration of the strategy for increasing the enterprise's profitability.
26. Розробка стратегії розвитку автотранспортного підприємства.
Elaboration of the development strategy of auto-transport enterprise
27. Формування стратегії диверсифікації діяльності підприємства.
Development of the diversification strategy for enterprise activities.
28. Удосконалення використання оборотних засобів підприємств транспорту в сучасних умовах господарювання.
Improvement of the use of current assets of transport enterprises in modern economic environment.
29. Удосконалення використання основних засобів підприємств транспорту.
Improvement of the use of fixed assets of transport enterprises.
30. Удосконалення кадрової політики підприємств транспорту в сучасних умовах.

- Improvement of personnel policy of the transport enterprises in modern context.*
31. Фінансова діагностика стану транспортного підприємства.
Financial diagnostics of the transport enterprise conditions.
 32. Формування кадрової політики підприємства транспорту.
Development of the personnel policy for the transport enterprise.
 33. Формування конкурентної стратегії підприємства.
Development of the enterprise competitive strategy.
 34. Формування собівартості перевезень на підприємствах транспорту.
Development of the transportation costs at transport enterprises.
 35. Формування стратегії запобігання банкрутству підприємства.
Development of the strategy for prevention of the enterprise bankruptcy.
 36. Формування фонду оплати праці на підприємстві та шляхи ефективного його використання.
Development of the enterprise payroll fund and ways of its efficient using.
 37. Формування системи інвестиційного контролінгу на підприємствах транспорту.
Development of the investment controlling system on transport enterprises.
 38. Формування мотиваційного механізму ефективної трудової діяльності на підприємствах транспорту.
Development of the motivational mechanism for effective labour activity at transport enterprises.
 39. Механізм реалізації стимулюючої функції оплати праці на підприємстві транспорту.
Implementation mechanism of motivation function of the payment for labour at transport enterprise.
 40. Обґрунтування напрямів розвитку підприємства.
Feasibility evaluation of ways for the company's development.
 41. Конкурентна позиція підприємства та шляхи її зміцнення.
The enterprise competitive position and ways of its strengthening.
 42. Впровадження системи бюджетування на підприємстві.
Introduction of the enterprise budgeting system.
 43. Шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства.
Ways to improve the efficiency of the enterprise.
 44. Удосконалення планування та контролю діяльності на підприємстві.
Improving the activity planning and control activities on the enterprise.

Додаток Б
ЗРАЗОК БЛАНКА ТИТУЛЬНОГО АРКУША КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ «ЕКОНОМІКА ТА ПРАВО»
КАФЕДРА «ЕКОНОМІКА»

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри

_____ проф. Л.С. Козак
«__» _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему _____

Виконав(ла) студент(ка) _____ курсу групи _____

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма

«Економіка підприємства»

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник _____

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ – 20__ року

ДОДАТОК В

ЗРАЗОК БЛАНКА ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет _____

Кафедра _____

Спеціальність (освітньо-професійна програма) _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

«___» _____ 20__ р.

**ЗАВДАННЯ
НА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**

(прізвище, ім'я, по батькові студента(ки))

1. Тема роботи _____

затверджена наказом ректора від «___» _____ 20__ р. № _____

2. Термін здачі студентом закінченої роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст роботи _____

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу _____

6. Календарний план виконання роботи

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання (виконано, не виконано)

Дата видачі завдання «__» _____ 20__ р.

Науковий керівник _____
(підпис) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Завдання прийняв(ла) до виконання _____
(підпис) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

ДОДАТОК Г
ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ОКРЕМИХ ПУНКТИВ
ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет «Економіка та право»
Кафедра «Економіка»
Спеціальність 051 «Економіка» (освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ проф. Л.С. Козак
« ___ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
НА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

(прізвище, ім'я, по батькові студента(ки))

1. *Тема роботи* _____

затверджена наказом ректора від « _____ » _____ 20__ р. № _____

2. *Термін здачі студентом закінченої роботи* _____

3. *Вихідні дані до роботи.* Законодавчі та інші нормативно-правові акти; державна статистична звітність; фінансова, податкова, статистична та інші види звітності підприємства; літературні джерела економічної інформації (праці відомих представників економічної думки, статистичні матеріали, науково-дослідна література, навчальна література, науково-популярна література, практичні посібники, довідкова література); інформація із всесвітньої системи об'єднаних комп'ютерних мереж «Інтернет».

4. *Зміст роботи.* Вступ; основна частина (теоретичний, аналітичний та рекомендаційний розділ); висновки; перелік використаних джерел; додатки.

5. *Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу.* Ілюстрації (рисунок, графіки, діаграми, схеми тощо); таблиці за основним змістом кожного розділу роботи; рисунки, таблиці та фрагменти тексту для аркушів ілюстративного матеріалу для презентації роботи на захисті.

6. Календарний план виконання роботи

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання (виконано, не виконано)
1	Вибір теми роботи (з науковим керівником) та затвердження її на засіданні кафедри.		
2	Розробка плану роботи та видача завдання науковим керівником.		
3	Підбір літератури по темі дослідження та її аналіз.		
4	Підготовка 1-го розділу роботи.		
5	Підготовка 2-го розділу роботи.		
6	Поточний контроль виконання кваліфікаційної роботи магістра.		
7	Підготовка 3-го розділу роботи.		
8	Доопрацювання роботи, оформлення кінцевого її варіанту. Підготовка доповіді, ілюстративного матеріалу.		
9	Подання роботи для перевірки на наявність академічного плагіату		
10	Одержання відгуку керівника.		
11	Попередній захист роботи.		
12	Одержання рецензії на кваліфікаційну роботу магістра.		
13	Оформлення допуску до захисту кваліфікаційної роботи магістра завідувачем кафедри.		
14	Захист кваліфікаційної роботи магістра перед екзаменаційною комісією.		

Дата видачі завдання « ___ » _____ 20__ р.

Науковий керівник _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Завдання прийняв(ла) до виконання _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

ДОДАТОК Д
ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ АНОТАЦІЇ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

АНОТАЦІЯ

Петренко В.М. Оцінювання конкурентоспроможності підприємств транспорту.

Кваліфікаційна робота магістра на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка» (освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»). Національний транспортний університет, Київ, 2023.

В роботі розглянуто питання оцінки і забезпечення конкурентоспроможності підприємства транспортної сфери. Робота виконана на базі даних Публічного акціонерного товариства «Прилуцьке АТП-17407». Кваліфікаційна робота містить такі розділи: теоретичні та методичні основи оцінки конкурентоспроможності підприємства; оцінка конкурентоспроможності ПАТ «Прилуцьке АТП-17407»; розробка заходів щодо підвищення рівня конкурентоспроможності ПАТ «Прилуцьке АТП-17407».

В процесі роботи зроблено висновки та пропозиції щодо обґрунтування напрямків вдосконалення оцінки конкурентоспроможності підприємства ПАТ «Прилуцьке АТП-17407».

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємства, фактори конкурентоспроможності, методи оцінки конкурентоспроможності.

ABSTRACT

Petrenko VM Evaluation of competitiveness of enterprises of transport.

Master's work for the Educational Degree of Master in specialty 051 Economics (educational and professional program Business Economics). National Transport University, Kyiv, 2023.

The paper considered evaluation of enterprise competitiveness of road transport. Work carried out on the basis of the data of JSC "ATP-17407 Pryluky". Master's thesis includes the following sections: theoretical and methodological foundations of assessment of the competitiveness of enterprises; assessment of the competitiveness of JSC "Pryluky ATP-17407"; development of measures to improve the competitiveness of JSC "ATP-17407 Pryluky".

In the process, conclusions and suggestions for improving the evaluation study areas of competitiveness of the enterprise JSC "ATP-17407 Pryluky".

Keywords: competitiveness, competitive factors, methods of estimation of competitiveness.

ДОДАТОК Е

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ	
ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1 Сутність конкурентоспроможності підприємства	8
1.2 Фактори впливу на рівень конкурентоспроможності підприємства.....	14
1.3 Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.....	33
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПАТ	
«ПРИЛУЦЬКЕ АТП-17407»	41
2.1 Характеристика ПАТ «Прилуцьке АТП-17407».....	41
2.2 Аналіз конкурентного середовища ПАТ «Прилуцьке АТП-17407».....	46
2.3 Аналіз конкурентоспроможності підприємства.....	57
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПАТ «ПРИЛУЦЬКЕ АТП-17407»	70
3.1 Закордонний досвід забезпечення конкурентоспроможності	
підприємств на ринку транспортних послуг.....	70
3.2 Вибір напрямів підвищення ефективності діяльності ПАТ	
«Прилуцьке АТП-17407».....	78
3.3 Обґрунтування впливу заходів з підвищення ефективності діяльності	
транспортного підприємства на його конкурентоспроможність.....	85
ВИСНОВКИ	94
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	97
ДОДАТКИ.....	100

Додаток Ж

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ «ЕКОНОМІКА ТА ПРАВО»
КАФЕДРА «ЕКОНОМІКА»

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри

_____ проф. Л.С. Козак
«__» _____ 20__ р.

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА НА ТЕМУ:
«ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТУ»

Виконав(ла) студент(ка) _____ курсу групи _____ спеціальності 051 «Економіка»
(освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»)

_____ Кількість листів _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник _____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

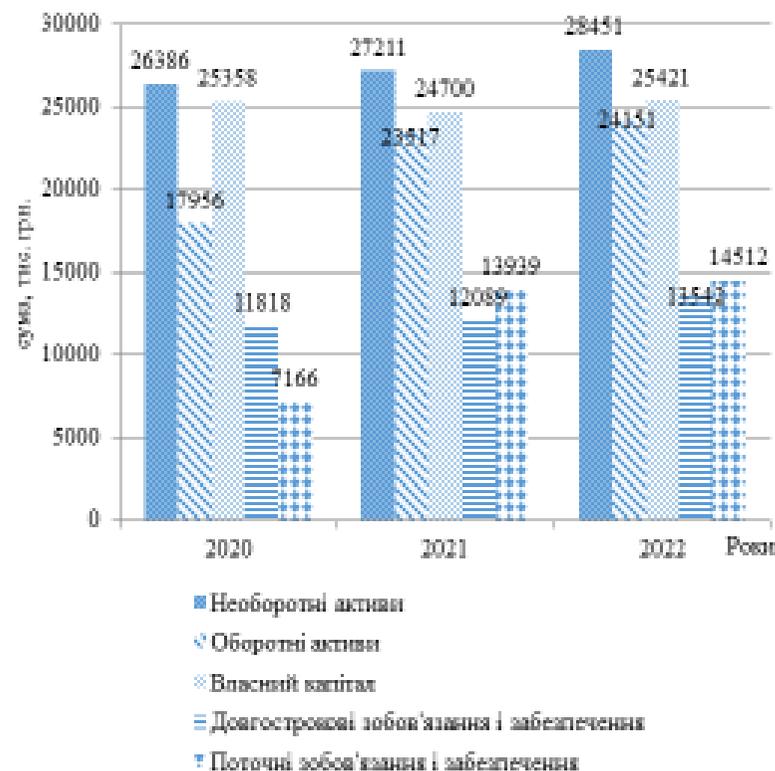
Київ – 20__ року

ДОДАТОК 3
ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ АРКУША ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Аналітичний баланс підприємства

Показник	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Відхилення	
	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %	Абсолютне	відносьне, %
АКТИВ								
I. Необоротні активи	26386	59,6	27211	53,6	28451	53,9	2065	7,8
II. Оборотні активи	17956	40,4	23517	46,4	24151	46,07	6195	34,5
Баланс	44342	100	50728	100	52412	100	8070	18,2
ПАСИВ								
I. Власний капітал	25358	57,2	24700	48,7	25421	48,1	63	0,2
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	11818	26,6	12089	23,8	13542	23,6	1724	14,6
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	7166	16,2	13939	27,5	14512	28,3	7546	102,5
Баланс	44342	100	50728	100	51203	100	6861	18,2

Динаміка основних статей балансу підприємства за 2020-2022 рр.

ДОДАТОК К
ЗРАЗОК БЛАНКА РЕЦЕНЗІЇ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

РЕЦЕНЗІЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
студента(ки) факультету «Економіка та право»
кафедри «Економіка» спеціальності 051 «Економіка»
(освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

на тему _____

1. Актуальність теми. _____

2. Повнота розкриття теми. _____

3. Відповідність структури та змісту кваліфікаційної роботи магістра вимогам, виконання вимог оформлення, якість додатків до роботи. _____

4. Оцінка якості та достовірності проведених досліджень, розрахунків і пропозицій.

5. Зауваження та дискусійні питання. _____

6. Загальний висновок. _____

Рецензент,

_____ (науковий ступінь, вчене звання, посада)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

«__» _____ 20__ р.

ДОДАТОК Л

ЗБРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ РЕЦЕНЗІЇ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

РЕЦЕНЗІЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

студента(ки) факультету «Економіка та право» кафедри «Економіка»

спеціальності 051 «Економіка»

(освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»)

Петренка Володимира Михайловича

на тему «Оцінювання конкурентоспроможності підприємств транспорту»

1. *Актуальність теми.* Забезпечення економічного розвитку підприємств, підвищення ефективності їх діяльності є важливим завданням економіки на сучасному етапі розвитку ринкових відносин. Питання оцінювання конкурентоспроможності підприємств автомобільного транспорту, які розглядаються Петренко В.М. в кваліфікаційній роботі магістра є актуальними і заслуговують уваги.

2. *Повнота розкриття теми.* Кваліфікаційна робота магістра Петренка В.М. є самостійним комплексним дослідженням. Автор розглянув сутність поняття «конкурентоспроможність», види конкурентоспроможності, фактори впливу на рівень конкурентоспроможності підприємств; виконав аналіз сучасного стану діяльності вітчизняних підприємств транспорту. Проведений автором аналіз діяльності підприємства, яке було обране в якості об'єкта досліджень є змістовним і його результати можуть бути використані фахівцями підприємства при розробці стратегії розвитку.

3. *Відповідність структури та змісту кваліфікаційної роботи магістра вимогам, виконання вимог оформлення, якість додатків до роботи.* Робота Петренка В.М. виконана на високому теоретичному і практичному рівні, відповідає встановленим вимогам та заслуговує позитивної оцінки.

4. *Оцінка якості та достовірності проведених досліджень, розрахунків і пропозицій.*

Наукові положення, висновки та рекомендації, які представлено у кваліфікаційній роботі магістра Петренка В.М., мають належне теоретичне, методологічне й емпіричне обґрунтування. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій базується на використанні широкого масиву первинної інформації, яка складається з даних вітчизняної та іноземної статистики, нормативних документів України, матеріалів звітності ПАТ «Прилуцьке АТП-17407».

5. *Зауваження та дискусійні питання.* До недоліків роботи можна віднести стислий аналіз еволюції думки щодо сутності поняття «конкурентоспроможність», а також обмежене використання графічних ресурсів для обґрунтування результатів аналізу діяльності підприємства.

6. *Загальний висновок.* Кваліфікаційна робота магістра Петренка В.М. є самостійним логічно завершеним науковим дослідженням, виконаним на високому науковому рівні з використанням сучасних засобів ведення наукових досліджень, відповідає встановленим вимогам. Вважаю, що Петренко Володимир Михайлович заслуговує присудження освітнього ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка» (освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»).

Рецензент,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри «_____»

Національного транспортного університету

«___» _____ 20__р.

М.В. Іваненко

ДОДАТОК М

БЛАНК ЗАЯВИ-ЗАСВІДЧЕННЯ АВТОРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

ЗАЯВА-ЗАСВІДЧЕННЯ АВТОРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Я, _____ (ПІБ), студент випускник (магістр) заявляю: моя письмова робота на тему «_____» (назва роботи), представлена у екзаменаційну комісію для публічного захисту, виконана самостійно і без порушення норм законодавства України про авторське право. Усі запозичення з друкованих та електронних видань, а також з інших випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти оформлені належним чином з посиланням на джерело.

Я ознайомлений(-а) з чинним положенням «Про систему забезпечення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Національному транспортному університеті», згідно з яким виявлення плагіату та/або критично низький рівень унікальності роботи є підставою для відмови в допуску її до захисту або відмови у присудженні відповідного ступеня вищої освіти автору такої роботи.

Я даю дозвіл на розміщення електронної копії своєї роботи в закритому фонді кваліфікаційних робіт Національного транспортного університету.

Дата _____ Підпис _____ Прізвище та ініціали _____

ДОДАТОК Н
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

<i>Критерії оцінювання результатів виконання та захисту кваліфікаційної роботи магістра</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>	<i>Зміст критеріїв оцінювання</i>	<i>Оцінка, балів</i>
1. Актуальність теми, її відповідність сучасним вимогам	10	Відповідає повністю	10
		Відповідає неповністю	8
		Відповідає недостатньо	6
2. Повнота, науковий рівень обґрунтування висновків і рекомендацій	20	Достатньо повно та обґрунтовано	20
		Недостатньо повно та обґрунтовано	16
		Неповно та недостатньо обґрунтовано	12
3. Практична цінність висновків та запропонованих рекомендацій, можливість їх впровадження у виробництво або навчальний процес	10	Мають практичну цінність, можуть бути практично повністю впроваджені у навчальний процес і виробництво	10
		Частково мають практичну значущість	8
		Деякі елементи розробок мають практичну цінність, можуть бути впроваджені у виробництво або навчальний процес	6
4. Рівень використання комп'ютерної техніки та інформаційних технологій для розроблення кваліфікаційної роботи магістра	10	Високий рівень	10
		Середній рівень	8
		Низький рівень	6
5. Відповідність кваліфікаційної роботи магістра вимогам нормативних актів України, ДСТУ, якість оформлення матеріалів	10	Достатньо повна, висока якість	10
		Недостатньо повна, прийнятна якість	8
		Неповна, невисока якість	6
6. Змістовність доповіді та відповідей студента на запитання членів ЕК під час захисту основних положень кваліфікаційної роботи магістра	40	Доповідь та відповіді на запитання повні, послідовні, логічні	40
		Доповідь та відповіді на запитання недостатньо повні, логічні та послідовні	32
		Непослідовно та нелогічно побудована доповідь, недостатньо повні відповіді на запитання	24
Усього	100	–	–